

Nr 265.

Av herr **Niklasson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till ersättning för skador vållade av personer som avvikit från vissa anstalter.

I proposition nr 87 har Kungl. Maj:t för riksdagen lagt fram förslag om anslag till ersättning för skador vållade av personer som avvikit från vissa anstalter. Enligt vad departementschefen förklarar skall ersättning i huvudsak endast medgivas för skador som förorsakats av *rymlingar* från fångvårdsanstalter, barna- och ungdomsvårdsskolor samt sinnessjukhus. Däremot skall ersättning icke utbetalas för skador som vållats av *personer som på försök utskrivits* från dessa anstalter. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall vidare hänsyn tagas till den skadelidandes *ekonomiska* ställning. Här nämnda åtgärder ha föreslagits vara provisoriska i avvaktan på ytterligare erfarenheter och utredning i ämnet.

Hittills har ersättning av allmänna medel för skador av här avsett slag i viss begränsad utsträckning tillerkänts skadelidande efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall. Denna verksamhet har emellertid varit av synnerligen ringa omfattning. I jämförelse härmed innebära de nu föreslagna åtgärderna otvivelaktigt ett steg mot en lösning av denna icke oväsentliga fråga.

Det vill dock synas som om de nya bestämmelserna enligt propositionens förslag fått en väl restriktiv utformning, vilket kan medföra att ersättning av statsmedel lämnas i ett alltför ringa antal fall. Det förefaller ej rimligt att hänsyn skall tagas till den skadelidandes ekonomiska ställning när det gäller att fastställa ersättningens storlek eller huruvida ersättning överhuvud skall utbetalas. Avsikten är således att tillämpa en behovsprövning, som näppeligen kan sägas vara förenlig med rättvisa eller billighet. Ur principiell synpunkt kan den omständigheten att den skadelidande personen lever i goda eller mindre goda ekonomiska villkor icke påverka skadans omfattning. Riktigast måste vara att alla skador ersättas i förhållande till deras värde oberoende av ägarens ekonomiska ställning.

I detta sammanhang förtjänar påpekas att utvecklingen på det socialpolitiska området mer och mer går mot ett slopande av behovsprövningen. Det synes då inkonsekvent att införa denna princip när det gäller värdering av ersättningsanspråk beträffande skador, som vållats av personer som omhänderhas av sociala organ. Det bör även framhållas att förtroendet för mera öppna vårdformer i viss mån hänger samman med den ersättning som lämnas för uppkomna

skador. Till den öppna vårdformen hör att bevakningen blir mindre och att möjligheterna att rymma bli större. Det är risker som måste tagas om man inte till stora kostnader vill skärpa bevakningen. Men det synes då rimligt, att staten träder emellan och ersätter skador som förorsakats av personer, som äro intagna på eller på försök utskrivits från sinnessjukhus och andra anstalter.

Med anledning av vad som anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 87 måtte beakta de i motionen anförda synpunkterna.

Stockholm den 9 mars 1948.

Otto Niklasson.

Gärda Svenson.

Arthur Heiding.

Ivar Persson.

Karl Persson.
